

Missie

Het Koerdisch Instituut ijvert voor een democratisch, inclusief en solidair Vlaanderen dat bijdraagt aan een vreedevolle wereld, gebaseerd op mensen- en volkerenrechten.

Het Koerdisch Instituut informeert en sensibiliseert over mensen- en volkerenrechten vanuit zijn unieke kennis en expertise over de Koerdische regio's en de staten waartoe deze behoren, namelijk Turkije, Syrië, Irak, Iran en de zuidelijke Kaukasus (onze expertiseregio). Via educatieve activiteiten, acties en campagnes, perswerking, publicaties, website, nieuwsbrief en sociale media vergroten we het bewustzijn over mensen- en volkerenrechten. Het Koerdisch Instituut wijst erop dat mensen- en volkerenrechten, vrede en democratie geen automatisch gegeven zijn, maar verworvenheden waarvoor hard gestreden is en die een blijvende inzet vragen van de brede samenleving. Op die manier dragen we bij aan een bewuste en mondige civiele samenleving als fundament voor een weerbare en verbeterbare democratie.

Het Koerdisch Instituut ijvert voor een inclusieve samenleving, waar superdiversiteit als een rijkdom wordt ervaren. We vragen aandacht voor de superdiversiteit van de diasporagemeenschappen uit onze expertiseregio in Vlaanderen. We ijveren voor het bestaansrecht en de emancipatie van onderdrukte culturen door deze via culturele activiteiten zichtbaar te maken. En we zetten ons in voor het vreedzaam samenleven tussen verschillende gemeenschappen hier in Vlaanderen.

Het Koerdisch Instituut brengt mensen met diverse achtergronden samen rond cultuur en rond universele menselijke waarden, waaronder mensen- en volkerenrechten, democratie, vrouwenrechten en religieuze tolerantie. Vanuit deze verbinding scheppen wij ruimte voor maatschappelijk engagement en zetten wij mensen aan om samen na te denken over prangende maatschappelijke vraagstukken en hier handelingsperspectieven en praktijken uit te ontwikkelen.

We zijn er tot slot van overtuigd dat vrede, democratie en stabiliteit in onze werkingsregio ook een positief effect zouden hebben op Vlaanderen. Daarom bouwen wij aan een brede solidariteitsbeweging die ijvert voor een solidair Vlaanderen dat zijn steentje bijdraagt aan een wereld waarin mensen- en volkerenrechten overal de norm zijn. We creëren draagvlak voor een Buitenlands Beleid waarin deze missie een centrale doelstelling is en we zetten aan tot concrete solidariteitsacties en -campagnes met onderdrukte gemeenschappen en democratische krachten in onze werkingsregio.

Visie

Het Koerdisch Instituut ijvert voor een democratisch, inclusief en solidair Vlaanderen dat bijdraagt aan een vreedevolle wereld, gebaseerd op mensen- en volkerenrechten. Dit vanuit de overtuiging dat mensen- en volkerenrechten, vrede en democratie belangrijke universele doelstellingen zijn, die we overal ter wereld dienen te bevorderen en die we vanuit onze menselijkheid en onze Vlaamse geschiedenis gemakkelijk kunnen herkennen en tot gemeenschappelijke doelen maken. Tegelijkertijd zijn het doelstellingen waarrond we mensen met heel diverse achtergronden samen kunnen brengen: mensen uit verschillende etnisch-culturele gemeenschappen, met verschillende politieke overtuigingen en met diverse religieuze of

levensbeschouwelijke achtergronden (verbindende rol). Vanuit deze verbinding scheppen we ruimte scheppen voor maatschappelijk engagement en voor sociaal-culturele experimenten (laboratoriumrol) die antwoorden zoeken voor prangende samenlevingsvraagstukken (kritische rol).

We zetten ons in voor een inclusief en solidair Vlaanderen:

- waar mensen- en volkerenrechten, vrede en democratie doorleefde en doordachte gemeenschappelijke doelstellingen zijn en waarin een breed publiek zich ervan bewust is dat mensen- en volkerenrechten, vrede en democratie geen automatisch gegeven zijn, maar verworvenheden waarvoor hard gestreden is en die een blijvende inzet vragen van de brede samenleving (weerbare en verbeterbare democratie).
- waar superdiversiteit als een rijkdom wordt ervaren, waar cultuur zonder angst beleefd kan worden en waar gemeenschappen vreedzaam met elkaar samenleven
- waar mensen vanuit verschillende achtergronden (etnisch-cultureel, politiek, religieus/levensbeschouwelijk, ...) samen praktijken ontwikkelen die bijdragen aan een democratische, inclusieve, duurzame en solidaire samenleving
- waar een brede solidariteitsbeweging draagvlak creëert voor een Buitenlands Beleid waarin mensen- en volkerenrechten effectief centrale doelstellingen zijn, door het belang hiervan als oplossing voor maatschappelijke vraagstukken in het publieke debat te brengen en waar een brede solidariteitsbeweging acties en -campagnes ondersteunt met onderdrukte gemeenschappen en democratische krachten in onze expertiseregio.

We doen dit door te informeren en te sensibiliseren rond mensen- en volkerenrechten, de recente evolutie in de Koerdische regio's en omliggende staten en superdiversiteit in Vlaanderen (leerfunctie). We brengen mensen in beweging door internationale solidariteitsacties en -campagnes (maatschappelijke bewegingsfunctie) die mensen- en volkerenrechten promoten. En we gebruiken de cultuurfunctie om via culturele activiteiten het vreedzaam samenleven in superdiversiteit te promoten door enerzijds mensen kennis te laten maken met ander culturen (bridging) en door de emancipatie van onderdrukte volkeren te bevorderen (bonding).

Het Koerdisch Instituut werkt rond de volgende drie maatschappelijke doelstellingen als krachtlijnen.

1. Bewustmaking over mensen- en volkerenrechten als bijdrage aan een weerbare én verbeterbare democratie

Het Koerdisch Instituut draagt bij aan een democratisch Vlaanderen door breed te informeren en te sensibiliseren rond het belang van mensen- en volkerenrechten. Mensenrechten zoals persvrijheid, het recht op vrije meningsuiting, vrije vergadering, het recht om deel te nemen aan vrije en eerlijke verkiezingen en het recht op een onafhankelijke rechtspraak vormen de hoekstenen van onze democratie.

Ons leerdoel is mensen bewustmaken over het feit dat deze rechten geen automatisch gegeven zijn - die er altijd waren en altijd zullen zijn - maar dat het gaat om verworvenheden, waar lang voor geijverd is en die helaas ook weer kunnen afgenomen worden. Dit tonen verschillende voorbeelden uit de geschiedenis (Nazi-

Duitsland) en het heden aan (bv. de ontmanteling van de parlementaire democratie in Turkije, Hongarije en Polen). Omgekeerd is onze democratie nooit “af”, maar is er altijd ruimte voor verandering en verbetering. Een bewuste, kritische en mondige civiele samenleving - die alert reageert op inperkingen van de democratische ruimte - vormt het fundament voor een gezonde weerbare en verbeterbare democratie.

Het Koerdisch Instituut informeert en sensibiliseert rond mensen- en volkerenrechten vanuit zijn unieke kennis en expertise over de Koerdische regio's en de staten waartoe deze behoren, namelijk Turkije, Syrië, Irak, Iran en de zuidelijke Kaukasus (onze “expertiseregio”). Vlaanderen kan heel wat leren door onze expertiseregio als voorbeeld te nemen. Waarschuwendende voorbeelden van hoe het fout kan lopen, maar net zo goed ook inspirerende voorbeelden van hoe mensen en groepen zich ondanks oorlog en immense onderdrukking onverschrokken blijven inzetten voor deze waarden. En ook welke creatieve oplossingen zij ontwikkelen voor prangende samenlevingsvraagstukken, zoals inspraak en basisdemocratie of vrouwenrechten.

Het Koerdisch Instituut informeert en sensibiliseert via tal van educatieve en culturele activiteiten, acties en campagnes, en door zijn perswerking en eigen mediakanalen (website, sociale media, E-nieuwsbrief, brochures, boeken, filmpjes, kaarten, ...). We zetten aan tot nadenken over mensen- en volkerenrechten en activeren diverse mensen en groepen rond praktische maatschappelijke vraagstukken uit dit thema.

2. Vreedzaam samenleven in superdiversiteit

Vanuit zijn kennis en expertise zien we een belangrijke rol weggelegd voor het Koerdisch Instituut om bij te dragen aan het maatschappelijke debat over superdiversiteit. En om bij te dragen aan het vreedzaam samenleven tussen de verschillende gemeenschappen in ons land. Binnen dit paradigma hanteert het Koerdisch Instituut afzonderlijke werkhema's zoals het vreedzaam samenleven tussen verschillende etnische, religieuze en linguïstische bevolkingsgroepen, religieus-levensbeschouwelijk pluralisme en de bevordering van de positie van de vrouw.

Superdiversiteit

In het kader van “superdiversiteit” zet Het Koerdisch Instituut zich in om de “diversiteit binnen de diversiteit” van de diasporagemeenschappen zichtbaar te maken. Het Koerdisch Instituut wijst hiervoor op de superdiversiteit van de diasporagemeenschappen uit zijn expertiseregio. Niet iedereen met de Turkse nationaliteit is namelijk Turks, er wonen ook Koerden, Armeniërs, Arabieren, Tsjerkessen, Lazen en tal van andere volkeren en religieuze gemeenschappen (Assyrische christenen, Alevieten, Yezidi, joden, ...) in Turkije. Hetzelfde geldt voor de andere staten in onze expertiseregio. In België staan zij echter enkel geregistreerd als “Turks”, “Iraaks”, “Iraans” of “Syrisch”, zodat er bijzonder weinig over deze verschillende diasporagemeenschappen geweten is - zelfs niet eens met hoeveel ze zijn. Als Koerdisch Instituut willen we hier aandacht voor creëren, zodat we als samenleving deze verschillende gemeenschappen met meer kennis van zaken kunnen aanspreken, en met de juiste taal.

“Superdiversiteit” betekent verder uiteraard ook meer dan een tegenstelling tussen “autochtoon” en “allochtoon”. Binnen deze respectievelijke groepen vinden we mensen met veel verschillende kenmerken terug, zoals rijk en arm, man en vrouw, hoogopgeleid en laaggeschoold, religieus en seculier, ... Diasporagemeenschappen zijn, net als de Vlaamse gemeenschap, allesbehalve een homogene massa, er heerst kortom een zeer grote “diversiteit binnen de diversiteit”.

Koerdisch Instituut vzw Beweging voor mensen- en volkerenrechten

We maken deze superdiversiteit op een heel laagdrempelige en aangename manier zichtbaar tijdens culturele activiteiten, met muziek, dans, eten, literatuur en poëzie, mode, fotografie, films, tentoonstellingen, theater, kunstwerken, ... Op deze manier willen we meer begrip creëren over de verschillende gemeenschappen en bouwen aan het vreedzaam samenleven tussen de diasporagemeenschappen onderling en de Vlaamse samenleving.

Het Koerdisch Instituut pleit ervoor om deze superdiversiteit als een potentiële bron van rijkdom te beschouwen in plaats van als een onoverkomelijke bron van ergernis en conflict. Om dit ideaal te bewerkstelligen pleit het Koerdisch Instituut voor democratische waarden, met een speciale plaats voor mensen- en volkerenrechten, als gemeenschappelijke basis voor de Vlaamse samenleving, naast de gedeelde Vlaamse taal. Binnen deze eenheid - de Vlaamse samenleving met een Vlaamse taal, grondgebied en gedeelde democratische waarden - is er idealiter plaats voor verscheidenheid en superdiversiteit. We zien diversiteit niet noodzakelijk als een bedreiging, maar als iets wat ook een rijkdom kan betekenen, een meerwaarde, op voorwaarde dat aan sociale cohesie op basis van deze gemeenschappelijke grond voldaan kan worden.

We zien "identiteit" als iets wat bestaat uit meerdere lagen. Naast Vlaams en/of Belgisch, kunnen mensen zich ook Europeaan of wereldburger voelen en in het geval van de diasporagemeenschappen in ons land kunnen zij zich naast Vlaams/Belgisch ook nog eens Koerdisch, Turks, Armeens, ... voelen. Daarenboven kunnen individuen zichzelf ook definiëren als lid van een religieuze gemeenschap of als lid van een bepaalde sociale groep (bv. vegetariërs, holebi's, ...). Voor de ene zal de taal, cultuur of nationaliteit doorwegen, terwijl voor een ander individu misschien zijn geloofsovertuiging, wereldvisie of politieke ideologie meer doorslaggevend is in de manier waarop deze zichzelf ziet en zijn identiteit definieert. Als mensen zijn we allemaal anders, maar dit hoeft geen probleem te vormen. Als we er als samenleving in slagen om eenzelfde taal te spreken en dezelfde universele waarden uit te dragen, dan kan die verscheidenheid enkel een positief iets zijn. Dat is dan ook de boodschap die we willen uitdragen als basis voor een vreedzaam samenleven in superdiversiteit.

Er is echter nog veel werk aan de winkel. Er is sprake van toenemende onverdraagzaamheid en racisme tegenover mensen met een allochtone achtergrond enerzijds, maar ook van omgekeerd racisme vanuit sommige segmenten van de allochtone gemeenschap naar Vlamingen toe en ook tussen de verschillende diasporagemeenschappen onderling botert het lang niet altijd even goed.

Vreedzaam "samen-leven"

Niet zelden zorgen de ontwikkelingen in onze werkingsregio voor geïmporteerde spanningen tussen bevolkingsgroepen hier in Vlaanderen. Als het regent in onze expertiseregio, dan druppelt het in onze steden. Niet in het minste omdat diasporagemeenschappen nog steeds beïnvloed worden door buitenlandse religieuze instellingen en ambassades en door buitenlandse media die soms niet meer zijn dan propagandamachines die bepaalde spanningen uit politieke overwegingen weleens durven opkloppen. Ook hier kunnen we als Koerdisch Instituut een rol spelen als bruggenbouwer door het aanleveren van correcte informatie, tegen de propagandamachines in.

Het Koerdisch Instituut voert campagne om het vreedzaam samenleven in superdiversiteit, tussen Vlamingen en nieuwkomers maar ook tussen diasporagemeenschappen onderling te bevorderen. We nemen het op ons om praktijken te ontwikkelen die het vreedzaam samenleven tussen verschillende diasporagemeenschappen

Met de steun van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
en de Vlaamse Gemeenschapscommissie

bevorderen. Het Koerdisch Instituut zet daartoe actief in op partnerschappen met andere organisaties en vertegenwoordigers van diasporagemeenschappen. Het Instituut pleit tot slot ook binnen diasporagemeenschappen voor democratische waarden, vrouwenrechten en religieuze tolerantie en heet iedereen welkom, ongeacht zijn of haar afkomst of geloofsovertuiging, zolang men deze democratische principes mee onderschrijft.

Omgekeerd streeft het Koerdisch Instituut ernaar om racisme en vooroordelen tegen te gaan en het negatieve beeld over onze werkingsregio te corrigeren. Als antwoord op de trend van “islamofobie” wijzen we bijvoorbeeld op de zeer grote diversiteit binnen onze werkingsregio, niet alleen aan religies (soennieten, sjiieten, alevieten, jezidi, christenen, joden, ...), maar ook aan politieke opvattingen (van seculier tot jihadistisch). We zijn er ons in Vlaanderen er bijvoorbeeld te weinig van bewust dat zij die het grootste slachtoffer werden van de terreurdaden van de Islamitische Staat en zij die het hardste tegen hen gevochten hebben, juist ook soennitische moslims zijn, zij het met meer democratische en/of seculiere opvattingen over de wereld.

Op dezelfde manier kan het Koerdisch Instituut bijdragen aan het corrigeren van het negatieve beeld dat over vluchtelingen verspreid wordt. Het Koerdisch Instituut geeft hen een menselijk gezicht en legt uit waarom mensen vluchten uit landen zoals Syrië of Turkije. Hierdoor creëren we meer begrip en vervolgens solidariteit en verdraagzaamheid.

Door ontmoetingen en dialoog mogelijk te maken tussen Vlamingen en de verschillende diasporagemeenschappen, werken we aan de verbinding tussen mensen en aan het vreedzaam samenleven. Vanuit deze verbinding willen we mensen de mogelijkheid geven om te emanciperen en om zich actief in te zetten in het vormgeven van onze superdiverse samenleving.

Emancipatie van onderdrukte volkeren en gemeenschappen

Het zichtbaar maken van onderdrukte culturen heeft ook een emancipatorisch doel. We maken deze superdiversiteit zichtbaar om zo te ijveren voor het bestaansrecht van deze culturen. Als Koerdisch Instituut willen we mogelijkheden creëren om deze onderdrukte culturen hier in Vlaanderen en Brussel te beleven, iets wat vaak moeilijk is in de staten van herkomst en wat zelfs in Vlaanderen lang niet altijd evident is. Decennialange onderdrukking en gedwongen assimilatie laten hun sporen na. Zo kennen bijvoorbeeld veel van de Turkse Koerden hun eigen moedertaal niet meer. En soms zet de onderdrukking zich ook hier verder. Zo kunnen leden van onderdrukte gemeenschappen zelfs in Vlaanderen angst hebben om zichzelf te uiten omwille van de aanwezigheid van grotere groepen uit de dominante cultuur. Waar het gaat om volken en gemeenschappen zonder eigen staat, zoals de Koerden, vervullen sociaal-culturele organisaties zoals het Koerdisch Instituut bovendien ook de rol van ambassades. We behartigen belangen en bouwen bruggen tussen landen en gemeenschappen.

3. Internationale solidariteitsbeweging

Door een betere kennis en begrip te creëren over de ontwikkelingen in onze expertiseregio kunnen mensen op een beter geïnformeerde wijze deelnemen aan het publieke debat over tal van prangende maatschappelijke vraagstukken, zoals het vluchtelingenbeleid, de deelname van ons land aan oorlogen in het Midden-Oosten, terreuraanslagen, inspraak van burgers en basisdemocratie, superdiversiteit,

Koerdisch Instituut vzw Beweging voor mensen- en volkerenrechten

geïmporteerde conflicten, vrouwenrechten, mensen- en volkerenrechten, wapenexport, de olie-industrie, waterconflicten, de rol van de NAVO, de toetreding van Turkije tot de EU, ... (politiseren)

Het Koerdisch Instituut wijst erop dat een belangrijk deel van het antwoord op vraagstukken - zoals de vluchtelingencrisis, terreurdreiging of geïmporteerde spanningen - er juist uit bestaat te ijveren voor vrede, democratie en mensen- en volkerenrechten in onze expertiseregio.

Daarom bouwt het Koerdisch Instituut aan een brede solidariteitsbeweging die zich inzet voor mensen- en volkerenrechten, vrede en democratie in de Koerdische regio's en de staten waartoe deze momenteel behoren. Via tal van activiteiten, maar ook door acties en campagnes creëert het Koerdisch Instituut mogelijkheden voor mensen vanuit verschillende achtergronden om zich te verbinden rond deze gemeenschappelijke missie en van daaruit samen een maatschappelijk engagement op te nemen (ruimte voor engagement). Het Koerdisch Instituut zet daartoe concrete hulpacties op touw voor de door oorlog vernielde gebieden en solidariteitsacties met groepen en gemeenschappen die getroffen worden door onderdrukking en vervolging.

We hameren erop dat het bevorderen van mensenrechten en volkerenrechten, vrede en democratie centrale doelstellingen moeten zijn in ons Buitenlands Beleid, niet enkel in woorden, maar vooral ook in daden. We sporen onze overheden aan om ervoor te zorgen dat vrede en democratie een kans krijgen door structurele hulp aan wederopbouw van vernielde gebieden en door programma's die de civiele samenleving en democratische krachten versterken.

We zijn er tot slot van overtuigd dat democratie, vrede en mensen- en volkerenrechten in onze expertiseregio ook een positief effect zullen hebben op Vlaanderen en dat er in deze gemonialiseerde wereld een onderlinge samenhang bestaat tussen al deze zaken. Daarom ijveren wij voor een inclusief en solidair Vlaanderen dat zijn steentje bijdraagt aan een wereld waar vrede en democratie, mensen- en volkerenrechten overal de norm zijn.

Met de steun van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
en de Vlaamse Gemeenschapscommissie

